

kunnen stoppen met werken, kan inmiddels geen geld meer worden ingelegd voor een vroegpensioen, maar enkel ter aanvulling van het pensioeninkomen na de AOW-leeftijd.

BELEGGEN DUS, MAAR HOE?

Of u nu op een sabbatical mikt of over 25 of 30 jaar met vroegpensioen wilt, het is belangrijk dat het geld er tegen die tijd ook echt is. Drie zaken zijn belangrijk: tijdig beginnen, discipline en het geld slim aan het werk zetten.

Tijdig beginnen spreekt voor zich: de meeste mensen krijgen in enkele jaren tijd geen hele grote bedragen bij elkaar. Een veel langere opbouwperiode middelt bovendien slechte beleggingsjaren met goede. Dankzij het zogeheten rente-op-rente-effect gaat een kapitaal ook steeds sneller groeien doordat er rendement over het rendement wordt behaald. Dividend moet dan wel worden herbelegd. Discipline houdt in dat er ook echt twintig of dertig jaar belegd moet worden, een jaartje overslaan is er niet bij. Het gemakkelijkst is om elke maand iets te beleggen, en dat bedrag ook automatisch af te laten schrijven van de betaalrekening. Als het ook automatisch kan worden belegd, des te beter.

Het geld slim aan het werk zetten, betekent onder meer op de beleggingskosten letten, op risicospreiding (niet alles in

één aandeel) en emotionele beslissingen vermijden. In paniek tegen dumprijzen alles verkopen en vervolgens tijdens een stijgende beurs weer instappen, is geen goede strategie. Een *buy-and-hold* strategie voorkomt zulke dure opwellingen.

WAARIN BELEGGEN?

Beleggen in bijvoorbeeld vijftien individuele aandelen is mogelijk, maar wellicht is het minder praktisch dit echt elke maand te doen. Let hierbij overigens op voldoende spreiding (niet alles in één bedrijfstak) en op de kosten. Ook zal de portefeuille jaarlijks of om de paar jaar tegen het licht moeten worden gehouden.

Beleggingsfondsen, waarin al vanaf kleine bedragen in een wereldwijd gespreide portefeuille kan worden belegd, nemen beleggers dat werk uit handen. Ook hier is het zaak om op de kosten te letten – er zijn grote onderlinge verschillen – en moet een belegger zelf de juiste fondsen of het juiste fonds kiezen. Etf's die een index, zoals de MSCI World, volgen, zijn doorgaans goedkoper en leveren statistisch gezien vaak een beter rendement dan actief beleggende fondsen.

Ten slotte zijn er vermogensbeheerders die uw hele beleggingsportefeuille voor u beheren, het enige dat u hoeft te doen is maandelijks iets in te leggen. Gemakkelijk, maar aan deze dienstverlening hangt een prijskaartje.

**Discipline
HOUDT IN DAT
ER OOK ECHT
20 OF 30 JAAR
BELEGD MOET
WORDEN**

HOEVEEL OPZIJZETTEN?

Heeft u voor een vroegpensioen over twintig jaar 48.000 euro nodig en belegt u in aandelen, dan moet u bij een rekenrendement van gemiddeld 7 procent per jaar 94 euro per maand innleggen. Voor zulke rekensommen bestaan er op internet rekentools, onder meer bij de website BerekenHet (www.berekenhet.nl). Het is mogelijk om rekening te houden met belastingheffing, maar bedenk dat deze in de toekomst flink kan veranderen.

Inflatie is een belangrijkere factor. Over twintig jaar is er bij een gemiddelde inflatie van 2 procent een nominaal bedrag van zo'n 71.325 euro nodig om de koopkracht van 48.000 euro nu te evenaren. Rekening houdend met inflatie is er geen 94 euro per maand nodig, maar 140 euro. Let wel, dit blijft een richtlijn: aan beleggen kleven altijd risico's.

Middelen kunnen bovendien tekortschieten om een beleggingsplan vol te houden, bijvoorbeeld door financiële tegenwind. Een sabbatical staat dan waarschijnlijk op losse schroeven. Als het doel een eerder pensioen is, zijn er vaak meer opties. De volgende aflevering gaat in op deze mogelijkheden.